

Ἡ βιβλιοθήκη ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν *

Ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ἀνάλογα Ἰδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὸ καθ' ἡμᾶς Ἰδρυμα ἀποβλέπει πρωτίστως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν ἐρευνητῶν οἱ ὅποιοι ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἤδη ἀξιόλογον ἐρευνητικὸν ἔργον καὶ ἔχουν ἀνάγκη ἐνισχύσεως διὰ τὴν συνέχισίν του. Ἐπὶ πλέον θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐρευνητικοῦ κοινοῦ ἴδια Κέντρα.

Κύριον τοιοῦτον Κέντρον εἶναι ἡ Βιβλιοθήκη Περιοδικῶν, τὴν ὁποίαν ἔχει προγραμματισθῇ εἰς κλίμακα πρωτοφανῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ διεθνῶς λίαν ἀξιόλογον. Ἐκρίθη δηλαδὴ ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ κύριος φορεὺς τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεῦνης ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς εἶναι ὄχι τὸ ὅπωςδὴποτε, πάντως, στατικὸν βιβλίον, ἀλλὰ τὸ περιοδικόν. Τὸ βιβλίον, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μονογραφίας ἀποτελεῖ κατὰ κύριον λόγον σύνθεσιν ἐκφράζουσιν τὰ πορίσματα τῆς ἐρεῦνης, τὸ καθεστὼς εἰς μίαν ἐπιστήμην ἢ ἓνα κλάδον τοῦ ἐπιστητοῦ. Τὸ περιοδικὸν εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐέλκτον ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τὴν δημοσιότητα τῶν μεταβατικῶν σταδίων τῆς ἐρεῦνης ἢ καὶ τῶν ὀριστικῶν πρὸ τῆς ἱαγιοποιήσεώς των εἰς συνθέσεις ἢ εἰς ἐγχειρίδια. Κατὰ ταῦτα, λοιπόν, προκειμένου νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ προαγωγή τῶν ἐρευνῶν καθ' ὃ ποσοστὸν ἐξαρτᾶται αὕτη ἀπὸ τὸ ἐντυπον, ἐκρίνετο ἐπιβεβλημένον νὰ παρασχεθῶν εἰς

τοὺς ἐρευνητὰς τὰ ἐντυπα μέσα διὰ τῶν ὁποίων δηλώνεται ἡ πρόοδος τῆς ἐρεῦνης, δηλαδὴ τὰ περιοδικά. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἰδρύματος οἱ Ἑλληνες ἐρευνηταὶ θὰ ἀνευρίσκουν τὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ὄλων τῶν εἰδικότητων. Εἰς τὴν διάθεσιν των θὰ ὑπάρχουν καὶ ὅλα τὰ σύγχρονα τεχνικὰ μέσα ἀναπαραγωγῆς ἄρθρων ἢ ἄλλων ἐντύπων.

Ἀλλὰ καὶ ἕτερος λόγος συνετέλεσεν εἰς τὴν προτίμησιν τῆς συστάσεως Βιβλιοθήκης περιοδικῶν: ἂν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ βασικὰ ἐπιστημονικὰ βιβλία εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ ρυθμὸν ὅπωςδὴποτε ἱκανοποιητικὸν καὶ χωρὶς μεγάλας καθυστερήσεις, ἀντιθέτως διὰ τὸν νέον ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ὥριμον ἐρευνητὴν ἡ παρακολούθησις τοῦ ξένου περιοδικοῦ τύπου ἀποτελεῖ δύσλυτον καὶ κάποτε ἄλυτον πρόβλημα. Καὶ ναὶ μὲν ὑπάρχουν τὰ πολυποίκιλα καὶ πολυώνυμα περιοδικὰ ὅργανα, διὰ τῶν ὁποίων κοινολογοῦνται κατὰ κλάδους ἐπιτομαὶ τῶν εἰς ἄλλα περιοδικὰ περιλαμβανομένων ἄρθρων, ἀλλὰ αὐτὰ συνήθως ἐπαρκοῦν προκειμένου περὶ ἀρνητικῆς βιβλιογραφίσεως, προκειμένου δηλαδὴ νὰ δεβαιωθῇ ὅτι θέμά τι δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ περιοδικὰ τῆς ὑπὸ ἀνασκόπησιν περιόδου. Ἀφ' ἧς στιγμῆς δμως μελέτημά τι κινήσῃ τὴν προσοχὴν ἢ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ ἐρευνητοῦ, σπάνιον εἶναι νὰ δυνηθῇ οὗτος νὰ ἱκανοποιηθῇ ἀπὸ μόνην τὴν οὕτω παρεχομένην περίληψιν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἀποφασιστικὰς περιπτώσεις ἀνάγκη εἶναι νὰ φθάσῃ ὁ ἐρευνητὴς εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ περιοδικὸν δημοσίευμα. Καὶ διὰ νὰ δοθῇ ἐνδείξεις τῆς τάξεως μεγέθους τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τύπου

* Ἀπόσπασμα τῆς ὁμιλίας τοῦ διευθυντῆ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος, κ. Κ. Θ. Δημαρᾶ, ἡ ὁποία ἐδόθηκε στὶς 18 Δεκεμβρίου 1962 μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς τέταρτης ἐπετείου ἀπὸ τὴν ἱδρυση τοῦ Β.Ι.Ε.

ᾶς σημειωθῇ ἐνδεικτικῶς ὅτι τὰ ἐν Γαλλίᾳ εἰσαχθέντα κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν τοῦ 1957 - 1958 ξένα, δηλαδή μὴ Γαλλικά, περιοδικά, ὑπερέβησαν τὰς 26.000 τίτλους. Ἀντίστοιχος ἀπογραφὴ τῶν Ἑλβετικῶν Βιβλιοθηκῶν διὰ τὸ 1952 ἔδωσε ὑπὲρ τὰς 34.000. Ἡ Βοδλεϊανὴ Βιβλιοθήκη λαμβάνει ἐτησίως περὶ τὰς 6.000 περιοδικά. Ὁ πρόσφατος πίναξ τῶν περιοδικῶν ὅλου τοῦ κόσμου τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ εἰς τὰς συναφεῖς ἐπιστήμας, ἐκδοθεὶς τὸ 1961 καὶ περιλαμβάνων καὶ αὐτὸς ἀποκλειστικῶς τὰ ἐκδιδόμενα περιοδικά, δίδει ἀριθμὸν τίτλων περίπου 5.000 περιοδικῶν. Τὰ χημικὰ περιοδικὰ τῶν περιεχομένων τῶν ὁποίων δημοσιεύονται ἐπιτομαὶ εἰς τὸ εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ ἐπιστημονικὸν ὄργανον ἀνέρχονται περίπου εἰς 5.000. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαχθέντων ἐν Γαλλίᾳ σοβιετικῶν ἐπιστημονικῶν περιοδι-

κῶν κατὰ τὸ ἔτος 1957 ἀνῆρχετο περίπου εἰς 900.

Αὐτὸ εἶναι τὸ θεμελιῶδες ἀπὸ βιβλιογραφικῆς πλευρᾶς πρόβλημα ἐνώπιον τοῦ ὁποίου τίθεται ἡ ἐλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ αὐτοῦ τοῦ προβλήματος τὴν λύσιν ἐθεώρησε πρωταρχικὸν καθήκον του τὸ καθ' ἡμᾶς Ἰδρυμα. Ὡστε κατόπιν τῶν ἐνδεικτικῶς σημειωθέντων ἀριθμῶν δὲν θὰ φανῇ παράδοξον ἂν λεχθῇ ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη περιοδικῶν τοῦ Ἰδρυματος ἔχει προγραμματισθῇ διὰ νὰ περιλάβῃ 250.000 τόμους, εἰς τοὺς ὁποίους προστίθεται ἀριθμὸς τόμων 50.000 διὰ τὸν ἀπαραίτητον ἐμπλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης δι' ἔργων ἀνηκόντων εἰς τὰς βοηθητικὰς ἐπιστήμας (Λεξικά, Ἑγκυκλοπαίδειαι κλπ.). Οἱ πίνακες τῶν ζητούμενων περιοδικῶν διεμορφώθησαν ἀφοῦ ἐζητήθη ἡ γνώμη ὅλων τῶν Ἀκαδημαϊκῶν, Καθηγητῶν Πανεπιστημίων, ὡς καὶ ἄλλων εἰδικῶν.

Κ. Θ. Δημαρᾶς

Τὸ χρονικὸ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς

Κατὰ τὸ τελευταῖο δίμηνο τοῦ 1962 σημειώθηκαν σημαντικὲς ἐξελίξεις, ἰδιαίτερα στὸν γεωργικὸ, βιομηχανικὸ καὶ δημοσιονομικὸ τομέα, ἐνῶ τὰ γενικὰ στοιχεῖα ποὺ δόθηκαν στὴ δημοσιότητα γιὰ ὁλόκληρο ἢ μεγάλες περιόδους τοῦ 1962, ἐπιτρέπουν μιὰ πρώτη ἐξέταση τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ προβλήματος τοῦ ἔτους ποὺ λήγει.

Γεωργία

Τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ γεγονὸς στὸν τομέα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἦταν ἡ καθυστέρηση ποὺ σημειώθηκε στὴ σιτοκαλλιέργεια καὶ γενικώτερα στὶς καλλιέργειες, λόγῳ τῆς κακοκαιρίας.

Μὲ σιτάρη εἶχαν σπαρῇ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου μονάχα 6.390.000 στρέμματα, ἀντὶ τῶν 8.087.000 πέρυσι. Ὁ περιορισμὸς αὐτὸς τῆς σιτοκαλλιέργειας κατὰ 1.697.000 στρέμματα μεταφράζεται σὲ παραγωγὴ κατὰ 300.000 τόννους κατώτερη ἀπὸ τὸ ὄριο σιτάρκειας τῆς χώρας. Ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιδεινωθῇ, ἡ ἤδη κλονισμένη οἰκονομικὰ θέσις τῶν ἀγροτῶν. Παράλληλα ἡ δανειοδότηση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ΑΤΕ ἔχει λάβει τὴν κατιούσα. Οἱ μακροπρόθεσμες χορηγήσεις γιὰ ἔγχεις βελτιώσεις καὶ ἐξοπλισμὸ τῆς γεωργίας ἐπροχώρησαν ἐφέτος, μὲ πολὺ βραδύτερο ρυθμὸ, ἀπὸ προηγούμενα ἔτη. Εἰδικώτερα ἡ αὐξηση τοῦ ὀφειλομένου ὑπολοίπου ἀπὸ τὰ δάνεια τῆς κατηγορίας αὐτῆς, ἔφθασε τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου - Αὐγούστου 1962 σὲ 103 ἑκατ. δραχμές, ἐναντι αὐξήσεως 471 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ ἀντίστοιχο ὀκτάμηνο τοῦ 1961 καὶ 432 τοῦ 1960. Ὑστερα οἱ χορηγήσεις νέων δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας ἀπὸ τὴν ΑΤΕ κατὰ τὸ ὀκτάμηνο

Ἰανουαρίου - Αὐγούστου 1962 ἔφθασαν τὰ 251 ἑκατομ. δραχμές, ἐναντι 421 ἑκατομμυρίων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1961. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀνωμαλία γιὰτὶ ἡ ἐλληνικὴ γεωργία ἔχει τεράστιες ἀνάγκες σὲ κεφάλαια, γιὰ τὴν βελτίωση τῶν ἀρδεύσεων, γιὰ τὴν βελτίωση τῶν μηχανικῶν μέσων καλλιέργειας, γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῆς κτηνοτροφίας καὶ γιὰ τὴν κατασκευὴ ἐγκαταστάσεων τυποποιήσεως καὶ ἐναποθηκεύσεως τῶν προϊόντων.

Στὸ δίμηνο ἀνακοινώθηκαν οἱ ὁροι καὶ οἱ προϋποθέσεις ἐπεκτάσεως τῆς καπνοκαλλιέργειας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ὕψος παραγωγῆς 100 - 105.000 τόννων, ἐναντι 95.000 τοῦ 1962 καὶ 73.000 τοῦ 1961.

Ἡ τευτλοκαλλιέργεια ἐκάλυψε 63.000 στρέμματα, μὲ παραγωγὴ 220.000 τόννους ζαχαροτεύτλων. (Μέση ἀπόδοση 3.500 περίπου κιλὰ τὸ στρέμμα). Στὴ Θεσσαλίᾳ καλλιιεργήθηκαν μὲ ζαχαρότευτλα 38.000 στρέμματα, γιὰ τὸ ἐργοστάσιο Λαρίσης καὶ 25.000 στὴ Μακεδονίᾳ γιὰ τὸ ἐργοστάσιο Πλατέος. Συνολικὰ καὶ τὰ δύο ἐργοστάσια εἶχαν παραγωγὴ 24.000 τόννων ζάχαρης, δηλαδή μέση ἀπόδοση τῶν 220.000 τόννων τεύτλων, 10,9%. Ἡ ἀπόδοση αὐτὴ θεωρεῖται ἐξαιρετικὰ χαμηλὴ καὶ οἰκονομικὰ ἀσύμφορη. Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρεται ὅτι τὰ τεύτλα μὲ ζαχαρικὸ τίτλο 12%, ὅπως τοῦ ἐργοστασίου Λαρίσης δὲν γίνονται δεκτὰ στὰ ξένα ἐργοστάσια.

Τέλος ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος ἦταν κατὰ 10.000 τόννους κατώτερη ἀπὸ τὶς προβλέψεις.

Γενικὰ ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ τοῦ 1962

έμφανίζεται μειωμένη κατά 6%, σε σχέση με το 1961. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μειωμένη κατά δύο τρίτα έλαιοπαραγωγή, πράγμα που είχε σημαντικές επιπτώσεις στο ρυθμό αύξησης του έθνικού εισοδήματος.

Βιομηχανία

Το μεγάλο γεγονός, στον τομέα των επενδύσεων υπήρξε η συμφωνία Κυβερνήσεως και του επιχειρηματία Τόμ Πάππας για την ίδρυση του δεύτερου διυλιστηρίου πετρελαίου. Κατά τη συμφωνία θα ιδρυθούν τα ακόλουθα εργοστάσια: α) Διυλιστήριο πετρελαίου Ικανότητας διύλισης 2.500.000 τόννων έτησίως. β) Έργοστάσιο άμμωνίας, έτησίας παραγωγικής Ικανότητας 105.000 τόννων. γ) Έργοστάσιο παραγωγής χάλυβος και προϊόντων από χάλυβα, παραγωγικής Ικανότητας τουλάχιστον 225.000 τόννων έτησίως. δ) Σειρά εργοστασίων παραγωγής πετροχημικών προϊόντων. Το συνολικό ύψος της παραπάνω επένδυσης φθάνει το ποσόν των 110.000.000 δολλαρίων, και οι μονάδες που θα δημιουργηθούν, θα αποτελέσουν έφ' όσον πραγματοποιηθούν, το 17% του σημερινού Έλληνικού βιομηχανικού δυναμικού. Κατά την υπηρεσία Έθνικών Λογαριασμών, το σύνολο των ιδιωτικών βιομηχανικών επενδύσεων στην Ελλάδα φθάνει τα 18,7 δισεκατομμύρια δραχμές ή 623 έκατομμύρια δολάρια, ενώ η καθαρή θέση των 447 κυριωτέρων ιδιωτικών βιομηχανικών επιχειρήσεων προσεγγίζει το πολύ τα 6,6 δισεκατομμύρια δραχμές ή 220 έκατομμύρια δολάρια. Αν συγκριθώ το σύνολο των κυριωτέρων ελληνικών επιχειρήσεων με τη μία μόνο αυτή επένδυση που θα αποτελέσει σημαντικό μονοπώλιο (σχέση 1 πρὸς 2), φαίνεται όλο το μέγεθος της καθυστέρησης της ελληνικής βιομηχανίας και η τεράστια απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από την έθνική της έκβιομηχάνιση.

Ένα δεύτερο διυλιστήριο στην Ελλάδα θα έκινδύνευε να προκαλέσει υπερπαραγωγή και υπερπροσφορά πετρελαίου στην έσωτερική αγορά. Αύτος είναι ο λόγος για τον όποιο η ίδρυση του δεύτερου διυλιστηρίου συνδυάστηκε με την ίδρυση σειράς εξηρημένων από αυτό βιομηχανιών. Από μιάς αρχής διατυπώθηκε ο φόβος ότι τα μονοπώλια πετρελαίου (ESSO κλπ.), που μέσω του Τόμ Πάππας ιδρύουν το διυλιστήριο, θα επιδιώξουν να επωφεληθούν από την εκχώρηση που τους δόθηκε και να περιορισθούν στην ίδρυση και εκμετάλλευση του διυλιστηρίου μονάχα, ματαιώνοντας την ίδρυση των εξαρτημένων βιομηχανιών. Σ' αυτό η κυβέρνηση έδωσε την απάντηση ότι έχει προβλεφθή στη σύμβαση ή κατάθεση έγγυήσεως ενός έκατομμυρίου δολλαρίων, που ανανεώνεται αυτόμάτως, κάθε φορά που καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου. Έξετιμήθη ότι στην πράξη ή κατοχύρωση παρομοίας έγγυήσεως εξασφαλίζεται μόνο με την καταβολή έγγυητικής έπιστολής, για 10 έκατομμύρια δολάρια. Έν τούτοις ο Τόμ Πάππας διεφώνησε και τελικά επέβαλε την άποψη ότι υποχρεούται να καταθέσει έγγυη-

ση ενός έκατομμυρίου δολλαρίων μόνον. Η άποδοχή αυτής της έρμηνείας της συμβάσεως από την Κυβέρνηση, αποτελεί την πρώτη υποχώρηση.

Γενικά πρέπει να παρατηρηθή ότι η εγκατάσταση του ξένου κεφαλαίου σε τόσο καίριους βιομηχανικούς τομείς, αποτελεί κίνδυνο για την όλη οικονομία της χώρας. Είναι γνωστή η περίπτωση του αλουμινίου που έδέσμευσε με προνομιακές τιμές, την μελλοντική ήλεκτροπαραγωγή του υπό κατασκευή φράγματος του Άχελώου. Και στην περίπτωση, της σχετικής με το Β' Διυλιστήριο επένδυσεως, για την όποια το μεγάλο έρώτημα παραμένει αν μέχρι τέλους θα ολοκληρωθή, υπάρχουν ένδείξεις που πείθουν ότι σχεδιάζεται και η μονοπωλιακή υπερεκμετάλλευση της έσωτερικής αγοράς στο θέμα των τιμών του πετρελαίου. Σήμερα το πετρέλαιο διατίθεται από το κρατικό διυλιστήριο σε τιμές ανώτερες από τις διεθνείς, πράγμα που επιβαρύνει σημαντικά το κόστος των ελληνικών βιομηχανιών. Ο τρόπος καθορισμού των τιμών κατά τη σύμβαση του Β' Διυλιστηρίου καταλήγει στο ίδιο αποτέλεσμα. Έτσι η εκμετάλλευση της έσωτερικής αγοράς που μέχρι στιγμής έγινε από τον προϋπολογισμό και το συγκρότημα Νιάρχου, θα συνεχισθή και υπέρ των ξένων μονοπωλίων που εκπροσωπεί ο Τόμ Πάππας.

Άλλη σοβαρή εξέλιξη στον τομέα των βιομηχανικών επενδύσεων υπήρξε η άναγγελία ίδρύσεως στην Πάτρα δύο νέων μονάδων παραγωγής νημάτων, συνολικής δυναμικότητας 51.000 άτράκτων. Για την εκμετάλλευση του μεγαλύτερου από τα δύο εργοστάσια, δυναμικότητας 36.000 άτράκτων ιδρύθηκε νέα εταιρία, φιλιάλ της «Πειραϊκής - Πατραϊκής», με έπωνυμία «Έλλένικ Κόττον Κορπορέϊσον», όπου συμμετέχουν η «Πειραϊκή - Πατραϊκή» με 500.000 δολάρια, η Έθνική Τράπεζα με 300.000 δολάρια και ο ΟΧΟΑ με 1.200.000 δολάρια, αλλά δίχως ψήφο. Το δεύτερο εργοστάσιο δυναμικότητας 15.000 άτράκτων, θα χρηματοδοτηθή πό δάνειο της άμερικανικής τραπεζής «Ιμπορτ - Έξπορτ Μπάνκ» πρὸς την «Πειραϊκή - Πατραϊκή», δωδεκαετούς διάρκειας με έπιτόκιο 5,3/4%. Τα δύο νέα εργοστάσια θα άπασχολήσουν περί τους 1000 εργάτες.

Υπάρχουν δύο ακόμη σημαντικές επενδύσεις, που άφορούν την Πάτρα. Η πρώτη άναφέρεται στην άνεγερση εργοστασίου κατεργασίας δερμάτων μικρών ζώων, που ιδρύθηκε σε συνεργασία με τον ΟΒΑ και η δεύτερη το εργοστάσιο έλαστικών «Πιρέλλι - Έλλάς». Θα πρέπει να παρατηρηθή ότι οι περισσότερες από τις επενδύσεις αυτές, είναι επενδύσεις του μέλλοντος.

Δυσμενείς διαπιστώσεις θα πρέπει να γίνουν και για το ρυθμό αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής. Το πράγμα γίνεται φανερό Ιδίως, αν συγκριθώ ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής μεταξύ Ελλάδος και των χωρών της ΕΟΚ κατά το μεταξύ 1959 και 1961 διάστημα. Η εικόνα που παρουσιάζε-

ται (δίχως τὴ βιομηχανία τροφίμων, ποτῶν καὶ καπνοῦ γιὰ τὴν ΕΟΚ) εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

Ἑλλάδα	22%
Σύνολο ΕΟΚ	19%
Ἰταλία	29%
Δ. Γερμανία	19%
Γαλλία	17%

Ἀλλὰ γιὰ νὰ μειωθῇ ἡ ἀπόσταση μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ ΕΟΚ — πρᾶγμα ποὺ μετὰ τὴ σύνδεση ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἐλπίδα σωτηρίας τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, πρέπει τὸ ποσοστὸ αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς νὰ εἶναι πολὺ ὑψηλότερο καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἐπιτυγχάνεται στὴν Ἰταλία.

Ἐξωτερικὸ ἐμπόριο

Γενικὰ σημειώνεται βελτίωση τῶν εἰσπράξεων ἀπὸ ἐξαγωγές. Κατὰ τὸ πρῶτο ἐννεάμηνο τοῦ 1962 τὸ συνάλλαγμα ποὺ εἰσπράχθηκε ἔφθασε τὰ 165.309.000 δολλάρια ἔναντι 135.378.000 δολλαρίων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1961. Ἐν τούτοις ἡ βελτίωση αὕτῃ δὲν μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι σημαίνει καὶ ἐπίλυση τοῦ προβλήματος τῶν ἐλληνικῶν ἐξαγωγῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσοστὸ τῆς αὐξήσεως δὲν φαίνεται ἀποφασιστικό, καὶ ἐπειδὴ στηρίζεται στὰ γεωργικὰ προϊόντα, ἡ ζήτηση τῶν ὁποίων παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις, καὶ οἱ τιμές τους πτωτικὴ μᾶλλον τάση. Ἔτσι ἡ συνολικὴ αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν (29,9 ἑκατομμύρια δολλάρια), προέρχεται, κυρίως, ἀπὸ τὴν αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν βάμβακος (10), νωπῶν ὀπωρῶν καὶ ἐσπεριδοειδῶν (5,2), καπνοῦ (3,9), ἐλαίων - ἐλαιολάδου (3,3), καὶ 2,3 ἀπὸ βιομηχανικὰ προϊόντα.

Ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν ἐξαγωγῶν χαρακτηρίζεται ἀπὸ αὐξηση τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὴν Κοινὴ Ἀγορὰ (16,1 ἑκατομμύρια δολλάρια) καὶ τὶς Ἀνατολικὲς Χῶρες (κατὰ 5,4). Οἱ ἐξαγωγές πρὸς τὶς Ἀνατολικὲς Χῶρες παρουσιάζουν ἐντελῶς ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὰ ἐλληνικὰ ἐσπεριδοειδῆ. Διαπιστώθηκε πράγματι ὅτι κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἀπορροφήθηκαν ἀπὸ τὶς Ἀνατολικὲς Χῶρες (περιλαμβανομένης καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας) τὸ 91% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν, ἐνῶ οἱ ἐξαγωγές πρὸς τὴν ΕΟΚ παρέμειναν σὲ πολὺ χαμηλὸ ἐπίπεδο, κατώτερο καὶ ἀπὸ τὸ 1959 - 60.

Στὸν τομέα τῶν εἰσαγωγῶν παρατηρήθηκε μείωση τῶν εἰσαγωγῶν τροφίμων. Ἀντιθέτως, αὐξήθηκαν οἱ εἰσαγωγές κεφαλαιουχικῶν καὶ μὴ βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴν εὐνοϊκώτερη ἐξέλιξη τῶν ἐξαγωγῶν, διαπιστώθηκε αὐξηση τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Κατὰ τὸ ἐννεάμηνο Ἰανουαρίου - Σεπτεμβρίου 1962, τὸ συνολικὸ ἔλλειμμα ἔφθασε τὰ 167,5 ἑκατομμύρια δολλάρια ἔναντι 149,3 ἑκατομμυρίων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1961 (αὐξηση 12,2%). Μειώθηκε ἐν τούτοις τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν συναλλαγῶν — δηλαδὴ τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ ἰσοζυγίου ἀ-

δήλων πόρων — ἀπὸ 92,5 ἑκατομμύρια δολλάρια τὸ 1961 σὲ 54,6 τὸ 1962 (ἔχουμε πάντοτε ὑπ' ὄψη τὸ ἐννεάμηνο). Παρὰ ταῦτα τὸ ἔλλειμμα μὲ τὶς χῶρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς αὐξήθηκε κατὰ τὸ 1962 σὲ 131,6 ἑκατομμύρια δολλάρια ἔναντι 122,5 τὸ 1961. Ἐνδειξὴ ἐξαιρετικῶς ἀνησυχητικῆ γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας.

Ναυτιλία

Κατὰ τὸ 1962 ἡ διεθνὴς ναυτιλιακὴ κρίση σημείωσε μεγάλη ἐπιδείνωση. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1962 οἱ ναῦλοι ἔπесαν σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα μὲ ἀποτέλεσμα τὴν αὐξηση τῆς παροπλισμένης χωρητικότητος σκαφῶν ὑπὸ ἐλληνικὲς καὶ ξένες σημαίες σὲ 1.928.000 κόρους. Ὁ ἀριθμὸς, παράλληλα, τῶν ἀνέργων ναυτικῶν ἔφθασε τοὺς 10.000.

Ἀπὸ πλευρᾶς ναυτιλιακοῦ συναλλάγματος παρατηρήθηκε αὐξηση, καὶ κατὰ τὸ ἐννεάμηνο τοῦ 1962 ἔφθασε τὰ 81.429.000 δολλάρια, ἔναντι 75.776.000 τὸ ἀντίστοιχο ἐννεάμηνο τοῦ 1961.

Ἐπειδὴ ὁ τερματισμὸς τῆς ναυτιλιακῆς κρίσεως δὲν φαίνεται στὸν ὀρίζοντα, ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν ἐζήτησε σχέδιο χρηματοδοτουμένου παροπλισμοῦ τῶν παλαιῶν λίμπερτυς.

Δημόσια οἰκονομικά

Τὸ μεγαλύτερο δημοσιονομικὸ θέμα τοῦ τελευταίου διμήνου ὑπῆρξε τὸ πρόβλημα τῆς ἐξασφαλίσεως ἐξωτερικῆς στρατιωτικῆς βοήθειας. Τελικὰ ἐξασφαλίσθηκε τὸ ποσὸ τῶν 23,5 ἑκατομμυρίων δολλαρίων ἀπὸ τὶς χῶρες τοῦ ΝΑΤΟ. Τὸ ποσὸ αὐτὸ κάθε ἄλλο παρὰ λύνει τὸ πρόβλημα τῶν ἐλληνικῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν. Κατὰ τὸ προηγούμενο ἔτος ἡ ἐξωτερικὴ στρατιωτικὴ βοήθεια εἶχε φθάσει τὰ 30 ἑκατομμύρια δολλάρια (περιλαμβανομένων καὶ τῶν κοινοχρήστων τῶν Η. Π.Α.). Κατὰ συνέπεια, ἡ ἐφετεινὴ βοήθεια θὰ εἶναι κατώτερη κατὰ 10 ἑκατομμύρια δολλάρια, καὶ θὰ παρασχεθῇ σὲ κοινόχρηστα εἶδη. Ἀλλὰ εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ ἐλληνικὸς προϋπολογισμὸς μὲ δυσκολία μπορεῖ νὰ ἀπορροφήσῃ τὴ βοήθεια σὲ εἶδος. Ὑπολογίζεται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπορρόφηση κοινοχρήστων πάνω ἀπὸ 15,5 ἑκατομμύρια δολλάρια. Ἐξ ἄλλου δὲν ἔγινε ἀκόμη γνωστὸ, ἂν θὰ πρόκειται γιὰ κοινόχρηστα εἶδη, ἀπὸ τὰ μέχρι τώρα χρησιμοποιούμενα ἢ νέα. Στὴ δεύτερη αὕτῃ περίπτωση ἡ βοήθεια θὰ σημάνῃ κατ' οὐσίαν αὐξηση τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, τὰ ὁποῖα ὠρισμένοι κυβερνητικοὶ ἐμπειρογνώμονες ἀνεβάζουν στὰ 65 ἑκατομμύρια δολλάρια. Τὸ τελικὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι κατὰ τὸ 1963 τὸ βάρος τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν θὰ γίνῃ ἐπαχθέστερο γιὰ τὴν ἐλληνικὴ οἰκονομία.

Δυσμενεῖς ἦταν οἱ ἐξελίξεις τῶν δημοσιονομικῶν ὑποθέσεων καὶ σὲ δυὸ ἄλλα θέματα: τὴ ρύθμιση τοῦ δημοσίου χρέους, ἡ ὁποία προσέκρουσε στὶς ἀπαιτήσεις τῶν Ἀγγλων ὁμολογιούχων, καὶ στὸ θέμα χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπενδύσεων ἀπὸ τὸ Κονσόρ-

τσιουμ. Ἡ τελευταία φαίνεται ὅτι ἔχει μᾶλλον ναυαγήσει.

Κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε οἱ ἐξωτερικοὶ πόροι τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπέδωσαν πολὺ λιγώτερο ἀπὸ τὶς προβλέψεις. Ἔτσι, ἔναντι προϋπολογισμοῦ 2.510 ἑκατομμυρίων δραχμῶν τὸ 1962 εἰσεπράχθησαν, τελικὰ μονάχα 185 ἑκατομμύρια, πολὺ λιγώτερα ἀπὸ ὅ,τι κατὰ τὸ 1961 (ὁπότε εἰσεπράχθησαν 957 ἑκατομμύρια). Ἡ μὴ πραγματοποίηση τῶν προβλεφθέντων ἐσόδων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐματαίωσε τὴ χρηματοδότηση τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων στὸ ὕψος ποὺ εἶχε προϋπολογισθῇ. Τὸ ἴδιο προβλέπεται ὅτι θὰ συμβῇ καὶ κατὰ τὸ 1963.

Ἀντιθέτως τὰ ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ ἐσωτερικοὺς πόρους σημείωσαν αὐξηση κατὰ 11% περίπου. Ἡ αὐξηση ὀφείλεται στὴν μεγαλύτερη ἀπόδοση τῶν φόρων, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπιβλήθηκαν τὸν τελευταῖο καιρό.

Ἔτσι ἡ γενικὴ εἰκόνα τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας μὲ βάση τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις, μπορεῖ νὰ περιγραφῇ συνοπτικὰ ὡς ἑξῆς: Ὁ προϋπολογισμὸς διατηρεῖ τὸν ἀντιπαραγωγικὸ χαρακτήρα του, μὲ μεγάλο ποσοστὸ αὐξανομένων συνεχῶς στρατιωτικῶν δαπανῶν. Ὁλοένα μεγαλύτερο βάρος τῶν ἐσόδων τοῦ ἀντιπαραγωγικοῦ προϋπολογισμοῦ μετατίθεται στοὺς ὤμους τῶν Ἑλλήνων φορολογουμένων, ἐνῶ ἡ ἐξωτερικὴ χρηματοδότηση μειώνεται σταθερά. Ὁ τομέας τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων παρουσιάζεται κλο-

νισμένος, πρᾶγμα ποὺ ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ προγραμματίζεται γιὰ τὸ 1963 ἡ ὁλοκλήρωση μόνο τῶν ὑπὸ ἐκτέλεση ἔργων, χωρὶς νὰ γίνεται ἐναρξη νέων.

Ἐθνικὸ εἰσόδημα

Τὴν κατάστασιν γιὰ τὶς ἐξελίξεις τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1962 συνοψίζει κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο, ἡ κίνηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε σημειώθηκε, σύμφωνα μὲ τὰ τελευταῖα στοιχεῖα, αὐξηση 3% δηλαδὴ πολὺ κατώτερη ἀπὸ τὸ 3,5 - 4%, ποὺ εἶχε προβλεφθῇ ἀρχικά. Πρόκειται γιὰ τὴ μικρότερη αὐξηση ἀπὸ τὸ 1958, ὁπότε εἶχε σημειωθῇ ποσοστὸ 2%. Ὁ κύριος συντελεστὴς τῆς ἀνακοπῆς τῆς αὐξήσεως, εἶναι ἡ μείωση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ποὺ ὑπολογίζεται ὅτι ἀπέδωσε εἰσόδημα χαμηλότερο ἀπὸ τοῦ 1961 κατὰ 6% περίπου. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ μεγάλο ποσοστὸ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, κατὰ τὸ 1963 ὀφείλετο στὴν μεγάλη γεωργικὴ παραγωγή καὶ ἰδίως τὴν ἐλαιοπαραγωγή. Οἱ διακυμάνσεις αὐτὲς μαρτυροῦν ὅτι στὴν οἰκονομία τῆς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ δεσπόζῃ ὁ γεωργικὸς τομέας, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι οὔτε κατὰ τὸ 1962 πραγματοποιήθηκε οὐσιώδης ἀναδιάρθρωση καὶ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας. Ἀντίθετα, ὠρισμένα ἀρνητικὰ φαινόμενα ἐνισχύθηκαν. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ τελικὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὴν περίοδο ποὺ ἐξετάζουμε.

Γ. ΚΑΤΗΦΟΡΗΣ

Τὸ χρονικὸ τῆς παιδείας

Οἱ ἐπιστήμονες, διανοούμενοι καὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἔχουν ἀναλάβει ἀποφασιστικούς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων ἐκείνων ποὺ στέκονται ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο στὴν ἐθνικὴ μας ἀναγέννηση.

Ἡ κινητοποίηση τῶν ἐπιστημόνων γιὰ τὴν ὑποστήριξη τῶν φοιτητικῶν αἰτημάτων καὶ τὴν ἀναμόρφωση τῆς παιδείας, λαμβάνει μεγάλες διαστάσεις. Καὶ παράλληλα, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, οἱ δάσκαλοι τῆς στοιχειώδους παιδείας, οἱ καθηγητὲς τῆς Μέσης καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσης, δημόσιοι καὶ ἰδιωτικοί, πρωτοστατοῦν στὴν πάλη γιὰ τὸν συγχρονισμό τῆς παιδείας μας.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας ἡμέρες τῶν φοιτητικῶν κινητοποιήσεων γιὰ τὸ 15%, ἐστάλησαν πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους φοιτητὲς χαιρετιστήρια μηνύματα ἀπὸ τὴν ΟΛΜΕ, τὴν Πανελλήνια Ὁμοσπονδία Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτικῶν, ἀπὸ τὶς τοπικὲς ὁργανώσεις διδασκάλων καὶ καθηγητῶν τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς Χώρας, ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικούς τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, ἀπὸ

τὶς καθηγήτριες τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καὶ τοὺς καθηγητὲς Ξένων Γλωσσῶν κλπ.

Ἡ πορεία τοῦ φοιτητικοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς Παιδείας, προώθησε καὶ τὸ γενικὸ πρόβλημα τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Σὲ ἑκτακτες Γενικὲς Συνελεύσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ποὺ πραγματοποιήθηκαν τὸ δεύτερο 15θήμερο τοῦ Δεκεμβρίου, οἱ δάσκαλοι ἐξέφρασαν τὴν διαμαρτυρία τους γιὰ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς Παιδείας καὶ διαδήλωσαν τὴν ἀπόφασή τους νὰ κατέλθουν σὲ ἀπεργιακὸ ἀγῶνα ἀπεριόριστης διάρκειας καὶ σὲ ἔσχατη ἀνάγκη νὰ ὑποβάλουν ὁμαδικὰ τὶς παραιτήσεις τους, γιὰ νὰ πετύχουν τὴν χορήγηση μηνιαίου ἐπιδόματος 700 δρχ. σὲ ὅλους τοὺς βαθμούς, καὶ γιὰ τὴν χορήγηση ἐπιδόματος ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ γιὰ τὸ 15%. Παράλληλα, οἱ καθηγητὲς τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσέως ἀποφάσισαν νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν μισθολογικὴ ἐξίσωσή τους μὲ τοὺς ὑπόλοιπους δημόσιους ὑπαλλήλους καὶ γιὰ τὴν ἀνύψωση τῆς στάθμης τῆς Παιδείας.

Στις 28 - 29 Δεκεμβρίου, πραγματοποιήθηκε ειδική σύσκεψη τής Διοικήσεως τής Πανελληνίας 'Ομοσπονδίας 'Ιδιωτικῶν 'Εκπαιδευτικῶν καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν ὀργανώσεών τους, κατὰ τὴν ὁποία ἀποφασίσθηκε ἡ διεξαγωγή ἀγῶνα γιὰ τὴν βελτίωση τῶν ἀποδοχῶν τους, τὴν νομοθετικὴ διασφάλιση τοῦ κλάδου τους καὶ γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς Παιδείας.

Τὴν ἴδια ἡμερομηνία, συγκλήθηκε ἡ 31η 'Εκτακτὴ Γενικὴ Συνέλευση τῆς ΟΛΜΕ, στὴν ὁποία ἀποφασίσθηκε ἡ κάθοδος σὲ ἀγῶνα γιὰ τὴν μισθολογικὴ ἐξίσωση, γιὰ τὴν χορήγηση ἐπιδόματος 1000 δρχ. καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν ἀνοδο τῆς Παιδείας.

Στις 12 Δεκεμβρίου ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιστημονικῶν Συλλόγων Χημικῶν, 'Αρχιτεκτόνων, Μηχανικῶν, 'Ελλην. Μαθηματικῆς 'Εταιρίας, Σπουδαστῶν καὶ 'Εκπαιδευτικῶν 'Ο-

μοσπονδιῶν, συνήλθαν στὴν Δ' Πανεπιστημονικὴ σύσκεψη καὶ ἀποφάσισαν τὴν σύνταξη ἀναλυτικοῦ συγχρονισμένου προγράμματος γιὰ τὴν Μέση Παιδεία καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων.

Στις ἀρχὲς Δεκεμβρίου, ἡ Πανελλήνια 'Ενωσὴ Φροντιστῶν 'Ελλάδος καὶ ὁ Σύνδεσμος Φροντιστῶν Β. 'Ελλάδος, ὀργάνωσαν στὸ θέατρο «Διάννα» δημόσια συζήτηση γιὰ τὴν Παιδεία καὶ ἀποφασίσθηκε ὅπως τὰ συμπεράσματά τῆς συσκέψεως ὑποβληθοῦν στὸ 'Υπουργεῖο Παιδείας.

Φοιτητές, ἐκπαιδευτικοί, ἐπιστήμονες, συσπειρώνονται σὲ μιὰ ἐνιαία παράταξη μάχης, καὶ δίνουν τὸν ὠραῖο ἀγῶνα γιὰ τὴν σωτηρία τῆς Παιδείας μας καὶ γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς 'Ελλάδος.

Γ. ΜΙΚΕΛΗΣ

Τὸ 15% πανεθνικὸ αἶτημα

Οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες τῶν ψήφων ποὺ ἔχουν, μέχρι στιγμῆς, δοθῇ ἀπὸ τὸν ἐπιστημονικὸ κόσμον καὶ τὸν λαὸ στὸ σπουδαστικὸ δημοψήφισμα γιὰ τὴν παιδεία, καὶ ἀκόμη ὁ τρόπος ποὺ τὸ ὑποδέχτηκε στὸ μεγαλύτερό του μέρος, ὁ τύπος καὶ γενικὰ ἡ κοινὴ γνώμη, φανερώνουν πῶς τὸ αἶτημα ποὺ πρόβαλε ὁ σπουδαστικὸς κόσμος δὲν εἶναι μόνο δικό του. Εἶναι αἶτημα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους γενικώτερα.

Σπάνια στὴ χώρα μας ἓνα αἶτημα διατυπώθηκε, στὴ θεωρία καὶ στὴν πράξη, μὲ τέτοιο ἐνθουσιασμό, τόσο ὠριμα καὶ συστηματικά.

'Η ἀρχὴ ἔγινε μ' ἓνα σχέδιο νόμου ποὺ ὑποβλήθηκε στὴ κυβέρνησι. Στὴ συνέχεια κηρύχθηκε γενικὴ ἀπεργία σ' ὅλα τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα τῆς χώρας, ποὺ ἀπλώθηκε στὶς ἀνώτερες καὶ μέσες τεχνικὲς σχολὲς καὶ ἔφτασε στὴ μέση ἐκπαίδευση.

'Ακολούθησε μεγαλειώδης συγκέντρωση στὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου καὶ σιωπηρὴ πορεία πρὸς τὸ 'Υπουργεῖο Παιδείας. Μὲ τὸν ὑπουργὸ συζήτησε ἀρχικὰ μιὰ ἐπιτροπὴ τῶν σπουδαστῶν, μὰ ἀργότερα ὁλόκληρο τὸ σῶμα τῶν διαδηλωτῶν ἄρχισε διαλογικὴ συζήτηση μαζί του. Σ' αὐτὴ τὴ συζήτηση φάνηκε καθαρὰ τὸ πόσο ἐνωμένος εἶναι ὁ σπουδαστικὸς κόσμος στὴ διεκδίκηση τοῦ 15% καὶ πόσο συνειδητὰ ἐνήμερος εἶναι γιὰ τὰ προβλήματά του, ποὺ ξέρεи νὰ τὰ τοποθετῇ σωστὰ ἔχοντας γενικώτερη ἐποπτεία ὁλόκληρου τοῦ ἑλληνικοῦ σήμερα.

'Η συνέχεια τῶν σπουδαστικῶν ἀγῶνων ἦταν ἐντυπωσιακὴ. 'Ανέκαθεν ὁ σπουδαστικὸς κόσμος ζητοῦσε τὴν συμπαράσταση τοῦ λαοῦ, χωρὶς ὅμως πάντοτε νὰ τὸ κατορθώνη. 'Αλ-

λὰ τώρα εἶχε δημιουργηθῇ μιὰ ἀναγκαιότητα ποὺ ὠφείλετο στὴν πανεθνικότητα τοῦ αἰτήματος καὶ ποὺ ἐπέβαλλε τὴν ἄμεση συμμετοχὴ ὅλων τῶν 'Ελλήνων.

Σὲ 6.888.000 'Ελληνες πάνω ἀπὸ 10 ἐτῶν τὰ 2.031.000 δὲν ἔχουν τελειώσει τὸ δημοτικὸ καὶ 1.220.000 μένουν ἀναλφάβητοι. 'Ενα ποσοστὸ δηλαδὴ 50% αὐτῶν ποὺ εἶναι μεγαλύτεροι ἀπὸ 10 ἐτῶν, δὲν ἔχει καταφέρει νὰ μορφωθῇ, ἔστω βασικά.

Τὰ μισὰ δημοτικὰ σχολεῖα στὴ χώρα μας εἶναι μονοτάξια. 'Υπάρχουν νομοὶ μὲ 40, 50, καὶ 90 χιλιάδες κατοίκους ποὺ ἔχουν ἓνα μόνο γυμνάσιο. Οἱ 140 καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου διδάσκουν 8000 φοιτητές, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι τουλάχιστον 500 σύμφωνα μὲ τὰ διεθνῆ καθιερωμένα. 'Η κατάσταση στὸ «μέγα ἀμφιθέατρον» τῆς Χημείας, χωρητικότητας 350 θέσεων, ὅπου καλοῦνται νὰ διδαχθοῦν 1.000 φοιτητὲς τὸ μάθημα τῆς Βιολογίας, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῶν συνθηκῶν διδασκαλίας στὸ ἀνώτατο ἐκπαιδευτικὸ ἱδρυμα τῆς χώρας μας, ἐνῶ ὁ θάνατος τοῦ ἥρωα δάσκαλου Μπουρνάκη μιλάει μόνος του γιὰ τὸ ποιὸς φέρει τὸ θάρος τῆς μορφώσεως τῶν νέων μας.

'Η τεχνικὴ μας πρόοδος δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἐσαεὶ ἀπὸ τὴν μετάκληση ξένων εἰδικῶν, οὔτε εἶναι ὀρθὸ οἱ 'Ελληνες νὰ ζητοῦν ἐπιστημονικὰ φῶτα σὲ ξένες χώρες, πρᾶγμα ποὺ καταλήγει στὴν ἀπώλεια γιὰ τὴν χώρα μας πολὺτιμου ἐπιστημονικοῦ δυναμικοῦ.

Σήμερα ἡ 'Ελλάδα, προσαρτημένη στὸ σύστημα τῆς «Ἠνωμένης Εὐρώπης», στέκει ἀντιμέτωπη σὲ χώρες μὲ ἀναπτυγμένη οἰκονομία καὶ ὑψηλὴ τεχνικὴ. 'Η οἰκονομικὴ καὶ

πνευματική ανεξαρτησία της χώρας κινδυνεύει στα χέρια των μονοπωλίων της Κοινής Αγοράς. Τώρα, ίσως περισσότερο από κάθε άλλη φορά, πρέπει ο λαός μας να αποδυθῇ σὲ ἀγώνα πού θὰ μᾶς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνο νὰ μεταβληθοῦμε σὲ ἔθνος διασποράς, σὲ τόπο ραγιάδων τῶν μεγιστάνων τῆς Ε.Ο.Κ.

Σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ στὴ χώρα μας τὸ κράτος διαθέτει γιὰ τὴν παιδεία 139 δρχ. κατ' ἄτομο. Στὶς Η.Π.Α. 2.760 δρχ., στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. 3.500 δρχ, στὸν Καναδᾶ 1750 δρχ., στὸ Βέλγιο δέκα φορές περισσότερα ἀπὸ μᾶς, καὶ σ' αὐτὴ ἀκόμα τὴν Τουρκία πάνω ἀπὸ τὰ διπλά (300 δρχ.). Τὸ νέο ποσοστὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ 10,2% πού ἀνήγγειλε τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς ἐκπαιδύσεως, ἀντιπροσωπεύει 2.400.000.000 δρχ. πού ἀναλύεται ὡς ἑξῆς: 1.050.000.000 γιὰ τὴ στοιχειώδη ἐκπαίδευση, 380 ἑκατομ. γιὰ τὴ μέση καὶ 200 ἑκατομ. γιὰ τὴν τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση, καθὼς καὶ γιὰ τὶς «ὑπόλοιπες» ἀνάγκες τοῦ ὑπουργείου. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖο μας εἶναι ὑπουργεῖο «Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων». Τὸ τελευταῖο μᾶς μπερδεύει λίγο γιὰτὶ δὲν τὸ βλέπουμε πουθενὰ μέσα στὸν προϋπολογισμό. Ἄς υποθέσουμε ὅτι βρίσκεται μέσα στὶς «ὑπόλοιπες» ἀνάγκες τοῦ ὑπουργείου.

Ὑπολογίζουμε ὅτι ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ τόπου εἶναι μόνον 5.500 (ὁ ἀριθμὸς ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν πραγματικὸ ἂν σκεφτοῦμε ὅτι σὲ κάθε χωριὸ τῆς Ἑλλάδας ὑπάρχει ἱερέας) καὶ ὅτι παίρνουν 2.000 δρχ. ὁ καθένας τὸν μῆνα. Ἐπομένως μόνο γι' αὐτοὺς χρειάζονται 132.000.000 δρχ. τὸ χρόνο. Στὴν τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση δηλαδή, δίνονται κάτω ἀπὸ 50.000.000 τὸ χρόνο.

Ἄρα τὸ 15% πού ζητοῦν οἱ φοιτητὲς εἶναι ἀπαραίτητο καὶ δὲν ἀποτελεῖ πολυτέλεια, ὅπως ἰσχυρίσθηκε ἡ κυβέρνησις, ἀλλὰ ἀπλὴ ἱκανοποίηση τῶν ἁμεσῶν ἀναγκῶν τῆς παιδείας μας.

Βέβαια οἱ ὑπεκφυγὲς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας (ὅχι 15% ἀλλὰ 20%), ἡ στάσις τοῦ Ἀντιπροέδρου ἀκαδημαϊκοῦ (περὶ παραβιάσεως τῆς ἱεραρχίας τῶν γονέων) καὶ ὁ τρόπος χειρισμοῦ τῶν σπουδαστικῶν κινητοποιήσεων ἀπὸ μέρους τῶν ἀρχῶν, δὲν μᾶς πείθουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἱκανοποιητικὰ τὸ ζήτημα καὶ μὲ τὸ ζήλο πού ἀποδύθηκε στὸ κυνήγι τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, αὐξάνοντας τὸ σχετικὸ κονδύλι κατὰ 10%, ὅταν ἡ παραγωγικότητά τους εἶναι ἀνύπαρκτη καὶ ἡ σκοπιμότητά τους μηδαμινή.

Λ. ΠΑΝΑΓΗΣ

Τὸ χρονικὸ τοῦ Δικαίου

Ι. Νομοθετικὴ κίνησις

Περιορισμένο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μὲ λιγοστὲς ἐξαιρέσεις. Στὸ δῆμιο Νοέμβρης - Δεκέμβρης 1962 εἶδαν τὸ φῶς τὰ ἑξῆς νομοθετήματα:

— Ν.Δ. 4248 τῆς 3)5.10.1962 περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως τῆς συμβάσεως Συνεργασίας μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Η.Π.Α. «περὶ εἰρηνικῶν ἐφαρμογῶν Ἀτομικῆς Ἐνεργείας» (Φ.Ε.Κ., α' 160).

— Ν.Δ. 4249 τῆς 4)5.10.1962 περὶ αὐξήσεως τῆς Βασιλικῆς χορηγίας καὶ τῆς χορηγίας τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου (ΦΕΚ, α' 160). Ὅρίζεται σὲ 17.000.000 δραχμὲς τὸ ποσὸ τῆς Βασιλικῆς χορηγίας ἐτησίως καὶ τοῦ Διαδόχου σὲ 2.500.000 δρχ. ἢ 5.000.000 ἂν καὶ ὅταν κάμῃ τὸν γάμον του. Ἡ αὐξηση τῆς Βασιλικῆς χορηγίας συνέπεσε μὲ τὴν ἐπιβολὴ νέων φόρων (Ν.Δ. 4242 τῆς 1)1.9.1962).

— Β.Δ. 649 τῆς 28)9 - 12)10)1962 περὶ ἀναγνώρισεως Ἐμπορικῶν Σχολῶν καὶ Γυμνασίων Κύπρου ὡς ἰσοτίμων πρὸς τὰς ἐν Ἑλλάδι Δημοσίας Ἐμπορικὰς Σχολὰς καὶ Γυμνάσια (ΦΕΚ, α' 164).

— Ν.Δ. 4254 τῆς 11)17.10.1962 περὶ κυρώσεως τῆς Παγκοσμίου Συμβάσεως Πνευματικῆς Ἰδιοκτησίας καὶ τῶν προσηρτημένων αὐτῇ ὑπ' ἀριθ. 1, 2 καὶ 3 Πρωτοκόλλων (ΦΕΚ, α' 166). Μεγάλου ἐνδιαφέροντος νομοθέτημα.

— Π.Υ.Σ. 126 τῆς 6)15.10.1962 περὶ τοῦ τρόπου καθορισμοῦ τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων ἐργατικῶν κατοικιῶν καὶ τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως τῆς ἀξίας αὐτῶν (ΦΕΚ, α' 165). Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐργατικῆς κατοικίας βλ. τὴν ἐργασία μας σ' αὐτὸ τὸ τεύχος μὲ τὸν τίτλο «Τὸ ἐνοικιοστάσιο καὶ τὸ πρόβλημα τῆς κατοικίας».

— Β.Δ. 665 τῆς 6)18.10.1962 περὶ Ὑγειονομικῆς Περιθάλψεως τῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων, καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συνταξιούχων, τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν κλπ. (ΦΕΚ, α' 167).

— Ν.Δ. 4272 τῆς 12)12.11.1962 περὶ ἐπεκτάσεως τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1961 ληφθέντων ὑπὲρ τῶν ὑποψηφίων δικηγόρων μέτρων καὶ διὰ τὸ ἔτος 1962 καὶ ἄλλων διατάξεων ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Δικαιοσύνης (ΦΕΚ, α' 188).

— Ν.Δ. 4258 τῆς 12)12.11.1962 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπογραφείσης ἐν Λονδίῳ Διεθνούς Συμβάσεως «περὶ ἀσφαλείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἐν θαλάσῃ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων ἀφορώσων εἰς τὴν μεταφορὰν μεταναστῶν (ΦΕΚ, α' 183).

— Ν.Δ. 4271 τῆς 12)12.11.1962 περὶ κυρώσεως μορφωτικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰνδίας (ΦΕΚ, α' 188).

— Ν.Δ. 4275 τῆς 12)13.11.1962 περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ψηφίσματος ΚΗ')1947 καὶ περὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος (ΦΕΚ, α' 191).

— Ν.Δ. 4278 τῆς 12)13.11.1962 περὶ κτήσεως τοῦ δικαιώματος κυριότητος καὶ τῆς μεταβιβάσεως αὐτοῦ ἐπὶ αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως (ΦΕΚ, α' 191). Ἀξιόλογο νομοθέτημα. Διαπνέεται ἀπὸ πνεῦμα προστασίας τοῦ ἐπαγγελματίου αὐτοκινητιστοῦ καὶ ἐξοστρακίζει τοὺς κάθε λογῆς «ἀεριτζήδες» τῆς αὐτοκινητικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοὺς ἐμπόρους τῆς ἀδείας κυκλοφορίας τῶν αὐτοκινήτων Δ. Χρήσεως. Καλύπτει ὁμολογουμένως ἓνα κενὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ αὐτοκινήτου.

Αὕτῃ ὑπῆρξε σὲ γενικὲς γραμμὲς ἡ νομοθετικὴ κίνηση τῆς διμηνίας. Πρέπει νὰ προσθέσουμε ἀκόμη καὶ τὸ Ν.Δ. 4274 τῆς 12)12.11.1962 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας (ΦΕΚ, α' 190). Ἡ πολιτικὴ πλευρὰ τοῦ θέματος εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὶς συζητήσεις ποὺ ἐγίναν στὴν ἐπιτροπὴ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως (Μικρὴ Βουλὴ) καὶ στὸν Τύπο. Ὁξυτάτῃ ἡ διαμάχη γύρω ἀπὸ μιὰ σειρὰ ἐπίμαχες διατάξεις του. Ἐπεβλήθη ὁμῶς ἡ «πλειοψηφία» τῶν ἐκλογῶν τοῦ Ὀκτωβρίου 1961.

II. Ν. Δ ι ἄ τ α γ μ α 4234 τῆς 30.7.1962 περὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἀφορώντων τὴν Ἀσφάλειαν τῆς χώρας. Ν. Διάταγμα 4242 τῆς 1)1.9.1962 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως φορολογικῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

Καὶ τὰ δύο Δ)ματα ἀνήκουν στὴν θερινὴ περίοδο. Ἐλλειψη χώρου στὸ α' φύλλο τοῦ περιοδικοῦ μας (Σεπτέμβρης - Ὀκτώβρης 1962) δὲν ἐπέτρεψε μερικὲς κρίσεις. Σχετικὰ μὲ τὸ πρῶτο ὑπῆρξαν σφοδρὲς οἱ ἐπικρίσεις καὶ οἱ διαμαρτυρίες. Ἡ γνωμοδότηση - ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν (6.7.1962) ὑπῆρξε συντριπτικὴ. Μὲ ρωμαλέα νομικὴ ἐπιχειρηματολογία ἀντέκρουσε καὶ τὸ καταλυτικὸ τῆς ἐλευθερίας ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοὺς ἀντιθέτους μὲ τὶς Διεθνεῖς Συμβάσεις τῆς χώρας (Διεθνὴς Σύμβασις Ρώμης ν. 2329)1953, Παγκόσμιος διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου 1948 κλπ.) καὶ τὸ Σύνταγμα (ἄρθρα 4, 5, 7, 8, 27, 28) θεσμοὺς τῆς ἐκτοπίσεως καὶ πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονημάτων (ΝοΒ, 10. 753 ἐπ.). Ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερο νομοθέτημα (Φορολογικὰ Μέτρα) συνήντησε τὶς ἴδιες διαμαρτυρίες. Ἀπὸ τὴν ἐπαχθὴ φορολογία δυσανασχετεῖ ὁ λαός. Τὸ φορολογικὸ ζή-

τημα δὲν εἶναι παρὰ ἓνα ζήτημα διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος. Προϋποθέτει τὶς διάφορες πηγὲς τοῦ εἰσοδήματος. Καὶ κάθε εἶδος εἰσοδήματος ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν διαφορισμὸ τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἡ λύση τοῦ φορολογικοῦ ζητήματος ἀναγεται τελικὰ στὸ θέμα τῶν ἱπ concrete σχέσεων τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων καὶ ἀποφασίζεται ἀνάλογα μὲ τὸ συσχετισμὸ τους. Στὴ χώρα μας οἱ ἰσχυροὶ ἀσυδοτοῦν. Οἱ φόροι προσφέρουν τὴν οἰκονομικὴ βάση στὴν κυβερνητικὴ τῆς μηχανῆς. Ἀλλωστε μέσα στὴν κεφαλαιοκρατικὴ παραγωγὴ ἡ «ἰσότης» καὶ ἡ «ἐλευθερία» λ.χ. ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἐκφράζεται στὸ νόμο τῆς ἀξίας τῆς ἀστικῆς δικονομίας, ὅπου ἡ «ἐλεύθερη» συμφωνία τῶν «ἴσων» συμβαλλομένων (ἐργάτης - ἐργοδότης) σημαίνει α) γιὰ τὸν ἐργάτη: δωρεὰν παροχὴ ὑπερεργασίας καὶ β) γιὰ τὸν ἐργοδότη - ἐπιχειρηματία: ἰδιοποίηση τῆς ὑπεραξίας δηλ. ἀπλήρωτης δουλειᾶς. Ἐτσι, ἡ ἐπιβολὴ τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως σὲ ὅλους τοὺς «ἐλεύθερους» καὶ «ἴσους» πολῖτες, δημιουργεῖ αὐτομάτως τὸ φορολογικὸ ζήτημα — ἓνα ζήτημα ἐθνικῆς οἰκονομίας στενὰ δεμένο μὲ τὸ ζήτημα τοῦ κέρδους καὶ τῆς ὑπεραξίας — ἀφοῦ οἱ μὲν ἐργάτες κλπ. στρώματα τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ προσφέρουν ὡς φορολογούμενοι ἔτσι ἢ ἀλλιῶς ἀπὸ τὸ ἡμερομίσθιό τους, ἐνῶ τὸ κεφάλαιο φορολογεῖται μόνο σὲ ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τῆς ὑπεραξίας ποὺ ὠφελεῖται χωρὶς νὰ θίγεται καν. Ἡ διαφορὰ αὕτῃ εἶναι οὐσιαστικὴ. Καὶ στὴν ἰδανικὴ περίπτωση ποὺ τὸ ἡμερομίσθιο θὰ ἀντιπροσώπευε τὴν ἀξία τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως στὸ ἀκέραιο καὶ τότε ἀκόμη μὲ τὸ νὰ θίγεται ἀπὸ τοὺς φόρους τὸ ἐργατικὸ εἰσόδημα, σημαίνει, ὅτι πλάϊ στοὺς ἄλλους συντελεστὲς τῆς κοινωνικῆς ἀθλιότητος, προστίθεται καὶ ἓνας ἀκόμη πολὺ σημαντικὸς — οἱ φόροι. Ἀπὸ δῶ οἱ σφοδροὶ κοινωνικοὶ ἀγῶνες γύρω στὰ ζητήματα τῶν φόρων. Μὲ τὸ νέο Ν. Δ)μα γίνεται ἐπαχθέστερη ἡ κλίμακα φορολογίας εἰσοδήματος (ἄρθρ. 1 § 1). Καθιερώνεται μιὰ ὁλόκληρη σειρὰ τεκμηρίων διαβιώσεως (ἄρθρ. 5 § 1) ποὺ πλήττουν, ἰδιαίτερως, τὰ μεσαία στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ. Τιμωρεῖται αὐστηρὰ ἡ φοροδιαφυγὴ (ἄρθρ. 8), φυσικὰ τῶν πληττομένων ἀπ' τοὺς νέους φόρους τοῦ Ν. Δ)τος. Ἐπιβάλλεται εἰδικὸς φόρος κύκλου ἐργασιῶν σὲ εἶδη εὐρείας καταναλώσεως λ.χ. ζάχαρη, δέρματα κλπ. Ἐπίσης, καὶ σὲ διάφορες ἐπιχειρήσεις. Καὶ ἐναντι ὅλων αὐτῶν τῶν νέων βαρῶν τοῦ λαϊκοῦ εἰσοδήματος, προσφέρεται ἡ κατάργησις τῆς «ἐκπαιδευτικῆς» καὶ «ἐνοριακῆς» εἰσφορᾶς (ἄρθρ. 26 § 1 - 2 Ν. Δ)τος).

III. Πρακτικὴ τῶν Δικαστηρίων

Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ὑπ' ἀριθ. 381) 1962 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Σερρών, ἡ ὁποία ἀναλύει τὴν νομικὴ φύση τῶν τραπεζικῶν ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν καὶ δέχεται ὅτι οἱ ἀποφάσεις τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς (Ν.Δ. 588)1948 ἄρθρ. 2) ἀποτε-

λοῦν νόμο, οὐσιαστικὸν δημοσίας τάξεως, σὲ τρόπο ὥστε νὰ εἶναι ἄκυρες οἱ ἀντίθετες συμφωνίες μεταξὺ πιστωτικῶν ἰδρυμάτων καὶ πελατῶν τους. Ἡ ἀπόφαση αὕτη (NoB 10, 1125 - 1126) σχολιάζεται ἀπὸ τὸν ὑφηγητὴ κ. Ἀνδρέα Δ. Λουκόπουλο πού συμφωνεῖ μαζί της. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Α. Πάγος μὲ προηγούμενη ἀπόφασή του — τὴν 146)1959 (πρβλ. ἀπόψεις Λιτζεροπούλου NoB 9, 140) — ἔκρινε ὅτι ἡ χορήγηση πιστώσεων χωρὶς τὴν ἄδεια τῆς νομισματικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ κυρώσεις κατὰ τῆς Τραπεζῆς. Ἦδη τὸ Πρωτοδικεῖο προσχωρεῖ στὴ θεωρία τῆς *ordre public économique* (= οικονομικῆς δημοσίας τάξεως) καὶ προσδίδει στὴ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ δικαιοπλαστικὴ ἐξουσία στὸ χῶρο τῆς πιστοδοτήσεως τῶν ἰδιωτῶν ἀπὸ τὶς Τράπεζες. Μιὰ ἄλλη ἐνδιαφέρουσα περίπτωση μᾶς παρουσιάζει τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 736)1962 ἀπόφαση τῆς ὁλομελείας του (NoB 10, 1135). Τὸ θέμα τῆς ἀποφάσεως ἀναφέρεται στὴ νομιμοφροσύνη τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πού ἀξιοῖ ὁ ἀ.ν. 516) 1948. Ὁ νόμος (ἄρθρ. 1 § 1 καὶ § 2) ὁρίζει, ὡς ἐπὶ πλέον προσὸν γιὰ τὸν διορισμὸ ἢ τὴν πρόσληψη «τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», περιλαμβανομένων καὶ ἐκείνων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τὴν νομιμοφροσύνη τους. Ὁ ἔλεγχος πρέπει νὰ γίνεται ἐκ τῶν προτέρων. Ἡ ἀπόφαση ὁμῶς δίδει τὴν ἐρμηνεία ὅτι ἂν δὲν προηγηθῇ ὁ ἔλεγχος καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων διαπιστωθῇ ἡ ὑπαρξὴ νομιμοφροσύνης, ἡ πράξη τοῦ διορισμοῦ παραμένει ἔγκυρη. Ἀντιθέτως, ἀκυρώνεται «ἐξ ὑπαρχῆς» ὁ διορισμὸς κι' ἂς ἔγινε νομοτύπως, ὅταν διαπιστωθῇ μεταγενεστέρως ἡ ἔλλειψη νομιμοφροσύνης! Γύρω πάλι ἀπὸ τὴν ἀπόφαση τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (1975/1962) πού ἀρνήθηκε νὰ δεχθῇ τὶς γραμμένες στὴ δημοτικὴ γλῶσσα προτάσεις, τὰ σχόλια συνεχίζονται. Ἔτσι, ὁ δικηγόρος Α. Τζιτζιλήρης θυμήθηκε καὶ μιὰ ἄλλη ἱστορία προτάσεων γραμμένη σέ... στίχους, ἑμμετρες μὲ ὁμοιοκαταληξία! Ὑπεβλήθησαν τὸ 1901 στὸ Β' Βόρειον Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν καὶ φυσικὰ ἀπερρίφθησαν — δημοσιεύτηκε ἡ ὑπ' ἀριθ. 2694)1901 ἀπόφαση (βλ. Ἐφημερίς τῶν Δικαστηρίων Ἰω. Δ. Ζέπου τῆς 9.12.1901 φ. 8) — μὲ τὸν «ἔπαινο» τῆς «ἐπιπλήξεως» τοῦ τολμηροῦ δικηγόρου πού φαίνεται πῶς εἶχε «ποιητικὴ φλέβα», ἂν κρίνουμε ἀπὸ τὸν νομικὸ λυρισμὸ του:

—Ἐπειδὴ ἄρνούμ' ἐν γένει ἀγωγὴν τε καὶ
προτάσεις
τ' ἀντιδίκου καὶ ἐνστάσεις
ὡς καὶ τοὺς ἰσχυρισμούς του,
μ' ὅλους τοὺς ἐρεθισμούς του,
οὕς προβάλλει ἵνα ἔξη εὖνοιαν δικαστηρίου,
ὑποθέτων ὅτι εἶναι ἐναντὶ ἀρπακτηρίου....
(Α. Τζιτζιλήρης NoB 10, 1142).

IV. Ἐπιστημονικὴ κίνηση

Πρέπει νὰ σημειώσουμε ἐδῶ τὴν παρουσίαση τῶν ἐργασιῶν τοῦ 12ου Διεθνoῦς Συνεδρίου Διοικητικῶν Ἐπιστημῶν πού συνήλθε στὴν Βιέννη (16 - 20.7.1962), ἀπὸ τὸν Σύμβουλο τῆς Ἐπικρατείας Γ. Μ. Παπαχατζῆ (NoB 10, 1153 - 1161). Ἐπίσης ἀξιωματικὴ εἶναι καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα πού δημιούργησε ἡ παραπομπὴ στὰ ἀρχεῖα, ἐκ μέρους τῶν εἰσαγγελέων, τῶν ὑποθέσεων παράνομης ἐγγραφῆς τῶν πολιτῶν λ.χ. τῶν 118 τῆς Ν. Φιλαδελφείας, στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους «ἐλλεῖπει δόλου». Ἡ σχετικὴ εἰσήγηση ἔγινε ἀπὸ τὸν δικηγόρο Κ. Μαρούδη, ὁ ὁποῖος ἀνέλυσε τὸ περιεχόμενον τοῦ εἰσαγγελικοῦ δικαιώματος πού ἀναγνωρίζει τὸ ἄρθρ. 34 § 2 Κ.Π.Δ., δηλ. νὰ ἀδρανεῖ ὅταν ἡ μήνυση εἶναι «νόμῳ ἀστήρικτος ἢ προφανῶς ὅλως ἀδάσιμος κατ' οὐσίαν». Ὁ Σύλλογος ἀπεδέχθη τὴν εἰσήγηση καὶ ἐθεώρησε «τὰς ἐνεργείας τῶν κ.κ. Εἰσαγγελέων ὡς στερουμένας οἰασδήποτε θεμελιώσεως καὶ ὡς γενομένας καθ' ὑπερβάσιν τῆς δικαιοδοσίας τῆς παρεχομένης αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 43 Κ.Π.Δ.» (NoB 10, 1230 - 1232). Θὰ ἦταν παράλειψη ἂν μεταξὺ τῶν ἁρθρῶν καὶ μελετῶν πού δημοσιεύτηκαν στὰ νομικὰ περιοδικὰ — ἀξιόλογα ὅλα τους ἀλλὰ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος κυρίως — δὲν ξεχωρίζαμε τὴ διάλεξιν τοῦ τέως καθηγητῆ Κ. Σοῦρλα γιὰ τὴν Δικαστικὴν δεοντολογία. Ὁ κ. καθηγητὴς ἔκαμε τὴν διάλεξίν του τὴν 4.4.1958. Ἡ δημοσίευσή της ὁμῶς τώρα γίνεται «ἐν τῇ συναισθήσει τῆς πάντοτε ἐπικαιρότητος τῶν ἐν αὐτῇ ὑποθηκῶν» ὅπως ἀνακοινώνει ἡ Σύνταξις τῆς Νομικῆς Ἐφημερίδος «Νομικὸν Βῆμα», (NoB 10, 1233). Ἀξιόλογη καὶ ἡ ἐργασία τοῦ Γεωργ. Μαγκάκη: περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐγκλήματος τῆς περιουδρίσεως τῆς Ἀρχῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 181 Π.Κ. (Ποινικὰ Χρονικὰ IB [1962] No 6-7 σ. 321 ἐπ.).

ΔΗΜΟΣ Ν. ΜΕΞΗΣ

